

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2023. gada 27. janvārī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneses Irēna Kucina un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto nodibinājuma “Latvijas Dabas fonds”, nodibinājuma “Pasaules dabas fonds” un biedrības “Latvijas Ornitoloģijas biedrība” (turpmāk kopā – Pieteikuma iesniedzējas) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 229/2022),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējas lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikumu (turpmāk – Pielikums), ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 115. pantam.

2. Pielikums noteic galvenās cirtes caurmēru pēc valdošās koku sugas un bonitātes:

Nr. p. k.	Valdošā koku suga	Bonitāte			
		Ia	I	II	III, IV un V
		valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējais caurmērs (cm)			
1.	Priede	30	30	30	30
2.	Egle	26	26	26	26
3.	Bērzs	25	25	25	25

Salīdzinot ar Noteikumu Nr. 935 7. pielikumu, kas bija spēkā līdz 2022. gada 29. jūnijam, ar Pielikumu tā pašreiz spēkā esošajā redakcijā atsevišķām koku sugām tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes. Proti, tas ir ticis samazināts Ia, I un II bonitātes priedēm; Ia, I, II un III bonitātes eglēm; Ia un I bonitātes bērziem.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzējas jau iepriekš ir vērsušās Satversmes tiesā, lūdzot izvērtēt Pielikuma atbilstību Satversmes 1. un 115. pantam (ieteikums Nr. 205/2022). Satversmes tiesas 3. kolēģija 2022. gada 21. decembrī nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu (turpmāk – kolēģijas 2022. gada 21. decembra lēmums).

Kolēģijas 2022. gada 21. decembra lēmumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējas nav identificējušas, kuras Pielikumā ietvertās tiesību normas rada kaitējumu videi – visas Pielikumā ietvertās normas kopumā; tās normas, kas samazina pieļaujamo cirsmas caurmēru; vai arī normas, kas būtiski samazina pieļaujamo cirsmas caurmēru. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējas nebija pamatojušas savu pamattiesību aizskārums.

Līdz ar to kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu.

Izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nav mainījies, bet ir precizēts prasījums. Proti, Pieteikuma iesniedzējas vairs nelūdz izvērtēt visa Pielikuma satversmību, bet gan tikai to Pielikumā ietverto normu satversmību, ar kurām, pēc Pieteikuma iesniedzēju ieskata, samazināts galvenās cirtes caurmērs.

Tādējādi pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības un kolēģijai no jauna jāpārbauda tā atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmes normām. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Satversmes tiesa atzinusi, ka ne tikai fiziskajām personām, bet arī personu apvienībām un grupām ir tiesības vērsties Satversmes tiesā, apstrīdot ar vidi saistītu normatīvo tiesību aktu atbilstību Satversmes 115. pantam (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 17. janvāra sprieduma lietā Nr. 2007-11-03 12., 13.1. un 13.2. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējas ir privāto tiesību juridiskās personas, proti, nodibinājumi un biedrība. Nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" mērķis ir veicināt dabas daudzveidības saglabāšanu Latvijā. Nodibinājuma "Pasaules dabas fonds" darbības mērķis ir aizsargāt dabas vidi, kas ietver floru, faunu ūdeni, gaisu, augsni un citus dabas resursus, īpaši saudzējot nozīmīgus ekoloģiskos procesus, ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību, kā arī veicināt dabas resursu patēriņa samazināšanos un to nenoplicinošu izmantošanu, veidojot nākotni, kur cilvēki un daba dzīvotu harmonijā. Savukārt biedrības "Latvijas Ornitoloģijas biedrība" darbības mērķis ir sekmēt tādu apstākļu saglabāšanu, kas ļautu ilgstoši pastāvēt visām ar Latvijas teritoriju dabiski saistītajām putnu populācijām. Pieteikuma iesniedzējas esot arī piedalījušās Pielikuma izstrādes un pieņemšanas procesā, un uzskata, ka Pielikums, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, aizskar ilgtspējas un labas likumdošanas principus, kas ietverti Satversmes 1. pantā, un Satversmes 115. pantā paredzētās tiesības uz labvēlīgu vidi.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējas ir tiesīgas iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējām nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrais teikums nosaka: „Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskārums brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no brīža, kad Pielikums stājās spēkā tā pašreizējā redakcijā, proti, 2022. gada 30. jūnijā. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2022. gada 28. decembrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu pieteikumā ir jānorāda juridiskais pamatojums. Par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē atzīstama juridiskā argumentācija, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

8.1. Pieteikuma iesniedzējas uzskata, ka Pielikums, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, neatbilst Satversmes 115. pantam.

Pieteikumā ir norādīts pieteikuma iesniedzējs, institūcija, kas izdevusi apstrīdētās normas, un prasījums Satversmes tiesai. Pieteikuma iesniedzējas ir sniegušas lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu par Pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, iespējamo neatbilstību Satversmes 115. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Tas šajā prasījuma daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

8.2. Tāpat Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka Pielikums, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, neatbilst Satversmes 1. pantam. Tomēr pieteikumā norādītie apsvērumi par labas likumdošanas un ilgtspējas principu iespējamo pārkāpumu pēc būtības sniegti,

pamatojot Pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, iespējamo neatbilstību Satversmes 115. pantam. Tādējādi tas, vai Pielikums, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, atbilst Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam labas likumdošanas un ilgtspējas principiem, izvērtējams, pārbaudot tā atbilstību Satversmes 115. pantam. Pieteikumā nav norādīti citi argumenti, kas pamatotu Pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, neatbilstību tieši Satversmes 1. pantam.

Līdz ar to pieteikums par Pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 115. pantam” pēc nodibinājuma “Latvijas Dabas fonds”, nodibinājuma “Pasaules dabas fonds” un biedrības “Latvijas Ornitoloģijas biedrība” pieteikuma (pieteikums Nr. 229/2022).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – līdz **2023. gada 27. martam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā” 7. pielikuma, ciktāl ar to tiek samazināts galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš